

IV. évfolyam | 15. szám | 2022. 04. 14-20.

690 Ft | Éves előfizetőknek: 438 Ft
3,77 EUR | 14,08 RON | 350 DIN

mandiner

Varga Judit

**A MI ERŐNK
A HAZASZERETET**

*Megkapjuk-e a nekünk
járó uniós pénzeket?*

*Milyen jövő vár
az európai jobboldalra?*

*Lesz-e következménye
a gyermekvédelmi
népszavazásnak?*

www.mandiner.hu

BRÜSSZEL, LONDON 2022

Európai tavasz

| DEMKÓ ATTILA | AZ MCC GEOPOLITIKAI MŰHELYÉNEK VEZETŐJE

Nyugat-európai utazás 2022 különös tavaszán: Brüsszel és London népe is a háború, a járvány és a globális válságjelenségek árnyékában él, és keresi a válaszokat a jobb jövőért.

Nyugat-Európában is furcsa időjárással köszöntött be a tavasz. Londonban is, Brüsszelben is szárazság volt és napsütés, tíz napon át egy szem eső sem esett. Mintha a világ kifordult volna magából: a két, általában nedves, tocsogós városban száraz volt az aszfalt, és nem fúj a szél. Az Európai Uniót elhagyó Egyesült Királyság fővárosa és az EU fővárosa másban is hasonlított. A finoman terjengő, de érezhető félelemben, amelyet nem magyarázhatott csak az ukrajnai háború vagy a járvány remélhetően utolsó nekirugaszkodása.

Európa nyugati felén, akár csak az Egyesült Államokban, ma rossz a hangulat. A vészesen emelkedő energiaárak már az alsóbb rétegek megélhetését fenyegetik. A középosztály magyar viszonylatban még jól él, de a lecsúszástól tart. Csak a társadalom

teteje van biztonságban, de még azt is átjárja valamilyen meghatározhatatlan rossz érzés.

BRÜSSZEL

A belga főváros felett egyetlen felhő sem úszik napokig, ege szinte olyan kék, mint egy mediterrán városé. A száraz melegben előkerül a rövidnadrág, megtelnek a teraszok, és jókedvű turisták isszák a méregdrága Hoegardent és a belga sörgyártás különlegességeit. A jókedv véget ér ezeknél az asztaloknál. A NATO és az EU hideg, modern épületeiben a napi jelentések életről és halálról szólnak. Katonák és tisztviselők szembesülnek olyan realitásokkal, amelyeknek a sajtóban a töredékét sem látjuk. Persze az egész képet ők sem látják, de vidám arcokkal a NATO-székház hatalmas üvegcsarnokaiban nem

A londoni parlament alkonyatkor

„Vidám arccal a NATO-székház hatalmas üvegcsarnokaiban nem lehet találkozni”

lehet találkozni. Az EU épületeinek hosszú folyosóin sem. A két nyugati integrációs szervezetet megremegtette a háború szele.

Esténként aztán a katonák és a tisztviselők visszatérnek a szinte mindig Brüsszel keleti részén vagy a környező flandriai falvakban található otthonukba. Woluwe-Saint-Lambert és Woluwe-Saint-Pierre, Uccle, Kraainem, Bertem, Tervuren, de még a nem olyan közeli, gyönyörű Leuven felé is mennek a

KÜLFÖLD

kocsisorok. A gondosan manikűrözött kert előtt aztán megáll az adómentesen vett BMW, Mercedes vagy Audi, a tulajdonos beballag a házba vagy lakásba, kikapcsolja a gyakorlatilag kötelező riasztórendszert, és általában folytatja, ahol abbahagyta: a háború hírével.

A keleti iránynak, hogy minden diplomata, tisztviselő és katona arra megy, persze megvan az oka. Európa fővárosa, a NATO székhelye még a belváros közvetlen közelében is majdnem a harmadik világ, a nyugati negyedek jó része pedig az építészettől eltekintve lehetne a Közel-Keleten vagy Afrikában is. Anderlecht és Molenbeek „legendás”, de nem csak ott nagy a változás.

Baj-e ez? – kérdezhetnénk. Európa központja egy multikulturális város, megannyi néppel és nemzettel, mi is ezzel a probléma? Nos, a legnyitottabb, legprogresszívabb EU-s tisztviselők se nagyon élnek Molenbeek még napsütésben is meglehetősen szomorkás házaiban. A szemét, a szagok sokkolók. A város nagyjából feléről van szó, ha nem is egybefüggő területről.

A brüsszeli belváros szintén rengeteget változott egy évtized alatt, jórészt nem a javára. A rue Neuve környékén, pár száz méterre a főtértől ha leszáll az este, galerik gyülekeznek. Ezt az utcát egykor Brüsszel Váci utcájaként lehetett volna leírni. Ma nappal sem igazán az, mert az éjszaka eseményeit a leggondosabb takarítás sem tudja eltüntetni. Este tíz, tizenegy után ugyanis az elegáns boltok előtt hajléktalanok és migránsok fekszenek, toalettnek sokan a házfalakat használják. Valakik, talán a közterületesek palánkkal takarják a látványt a bevásárlóközpont előtt, de van, hogy félszáz ember alszik egy kupacban, hidegben, melegben. Reggel tízre nincsenek már ott, csak a nyomok.

Az innen észak felé található Gare de Bruxelles-Nord környéke nappal is nyomasztó. A szemét is fátyol mögé rejtő burkát ugyan betiltották Belgiumban, időnként még ma is látni. A valamivel megengedőbb, legalább a szemét láttató nikábot sem engedélyezik, abból mégis van, nem kevés. Ezek a negyedek nem igazán tartják be az állam szabályait. Nem no-go zónák abban az értelemben, hogy nappal egy férfi ne sétálhatna végig probléma nélkül. De egy lengébben öltözött nőt már esélyes, hogy atrocitás ér. Éjszaka pedig a város egy igen jelentős része a nagy rendőri készültség és a kamerák ellenére egyszerűen nem biztonságos. Már arra is van időnként példa, hogy a Grand Place-on történik rablás. Nem lopás, hanem erőszakos rablás: egy galeri körbeállja az általában hölgy áldozatot, és viszi a táskáját, mobilját.

Egy belga ismerős csak legyint. Szerinte káosz a város. Nemcsak a közlekedés – épp a forgalomban ülünk –, hanem szinte minden lelassult és

„Ha a britek ragaszkodnak ahhoz, hogy legalább a Beregszász körüli régió Magyarországnál maradjon, szinte biztos, hogy ma nincs vita Ukrajna és Magyarország között”

nehézkesebbé vált. Az építkezések hosszú évekig húzódnak, az ügyintézés kaotikus. Nem bízik a jövőben, pedig a világ egyik leggazdagabb országában él. Papíron Belgium alig marad el Ausztriától, de a látvány és az életérzés a diplomatanegyedeket kivéve nagyon más, mint Bécsben.

A brüsszeli Gare de Bruxelles-Midi pályaudvar ugyanolyan kaotikus, mint a város maga. Az Eurostar viszont minőségi hussanással ugrik át Belgiumon, alig érezni a sebességet. Az utasokkal három is nyelven közlik: ne zaklassák útitársaikat.

LONDON

A brit fővárosban egy hasonló felirat várja az utazót: „a bántó, szexuális jellegű bámulás zaklatásnak minősül, és nem toleráljuk”. Lehetne nevetni ezeken, mint egy újabb „woke” túlkapáson, de valós a probléma, és általában a nem európai gyökerű lakossághoz kötődik mind a két országban. Ezt Magyarországon le lehet írni, Nyugat-Európában kevésbé. Az persze a fogdosással, beszólogatással ellentétben kérdéses, hogyan lehet megállapítani, mikor is bántó a bámulás.

London tízmilliós világváros, nehéz Brüsszellel korrekt módon összehasonlítani. De a tisztaság terén megdöbbentő a kontraszt. A belső kerületeiben is szemetes, sőt szagos európai fővárossal ellentétben London jórészt tiszta és rendezett. Egy belvárosi klubban, majd egy sörözőben is Ukrajna dominálja a beszélgetést, nem a város. Egy magyar kolléga szerint London nagyon is élhető, csak tudni kell, hogy mely negyedeket kell elkerülni. A kérés ugyan tényleg elég gyakori, de a galerik közötti viták, feszültségek levezetésére szolgál, a járókelőket ritkán érinti.

A klub ódon falai között súlyos kérdések cikáznak. A britek nem értik Magyarország álláspontját az orosz invázió kérdésében, hogy miért nem rettegünk az oroszoktól, és miért nem szállítunk fegyvereket Ukrajnának. London Berlinnel és Párizssal ellentétben héja Moszkvát illetően. Persze nekik könnyű, olaj- és gázkitettséjük nincs, és szigeten élnek. Nem lehet egyszerű ma magyar diplomatának lenni itt. Történelmi háttér nélkül érthetetlen, miért vagyunk mások, mint a lengyelek, tényleg. Mint ahogy az is felfoghatatlan egy elegáns klub jótékonyan pattogó tüze közelében, hogy a gázzállítás kérdésében sok országnak a lét a tét. Azt sem biztos, hogy értik, Magyarország miért

ragaszkodik az Európai Unióhoz, ha ennyi vitája van vele. Megint csak nagyon más a helyzetünk, mint a briteké.

A klubtól nem messze, a parlamentnél ott van Jan Smuts marsall és David Lloyd George miniszterelnök szobra, Winston Churchillé mellett. Trianon emléke terjeng Smuts és Lloyd George feje felett, bár ami nekünk tragédia, nekik csak életük egy kis epizódja volt. Ha a britek száz évvel ezelőtt ragaszkodnak ahhoz, hogy legalább a Beregszász körüli magyarlakta régió Magyarországnál maradjon, szinte biztos, hogy ma nincsen semmi vita Ukrajna és Magyarország között. A rossz viszony alapjait nem a magyarok és az ukránok vetették el, hanem a végtelenül mohó csehek, a britek, az amerikaiak és persze leginkább a franciák. Ők a konfliktus fő kovácsai.

A rengeteg emlékmű Londonban nemcsak a történelemre emlékeztet, hanem valahogy az erő hiányára is. Közép-európai szemmel nagy, dinamikus ország Nagy-Britannia, de ott van mindenhol az egykori birodalmi lét mint összehasonlítási alap: nyomasztó árnyékot vet a mai problémákkal küzdő szigetországra. Hatalmas erőforrások mennek el a terrorellenes küzdelemre, sőt csupán a rendőri jelenlétre is. Az Egyesült Királyság nagyhatalom, de mintha minden fronton a súlya felett próbálna ütni, és a megfeszülés bizonytalansága ott van a levegőben.

NEM LESZ SZEBB A JÖVŐ

Brüsszel, London. Csak két város, mely jól tükrözi Nyugat-Európa sorsát, bár jövőjük nem feltétlenül ugyanaz. London a 21. legkevésbé biztonságos város Európában, a francia Lille után, az ukrán Odesza előtt áll. Minszk kivételével csak nyugat- és dél-európai városok vannak a sorban, brit, francia, belga települések. Brüsszel a 27., Budapest a 97. helyen áll, nagyjából ott, ahol a norvég Oslo. Ha számításba vesszük, hogy az orosz agresszió és a koronavírus-járvány hatásai vélhetően súlyos gazdasági válsághoz vezetnek, a helyzet csak romlani fog. Minél több a törésvonal egy országban és városban, annál inkább.

Az Egyesült Királyság ebben talán kedvezőbb helyzetben van. Szigetország, ha akarják, könnyebb lezárni és megakadályozni a tömeges bevándorlást. Igen, nagyobb a szabadság az iránymódosításra az EU-n kívül. De azért az ország nem stabil.

Brüsszeli utcakép

A molenbeeki piacon

„Ha számításba vesszük, hogy az orosz agresszió és a koronavírus-járvány hatásai vélhetően súlyos gazdasági válsághoz vezetnek, a helyzet csak romlani fog”

Mi lesz Észak-Írországgal vagy Skóciával egy évtized múlva? A brexit lehet, hogy szabadságot adott az egyik oldalon, de a másikon megnyitotta a teljes széthullás lehetőségét. Azért persze ne becsljük le a brit öntudatot, nincs megírva semmi.

Belgiumot ezzel szemben tényleg szinte csak az Európai Unió tartja össze. A kis ország és maga Brüsszel hihetetlen bevételhez jut az EU jelenléte okán. Flandria tényleg ragyog. De ez csak a realitás kis szelete. A valóság Brüsszel szlömösödése mellett Vallónia leszakadása. Charleroi-t megszavazták a világ legcsúnyább városának is, ami persze jókora

túlzás, de tényleg végtelen távolságra van Genttől vagy Leuventől.

Ha Nyugat-Európa egyáltalán példa (miért is kéne mindig követő üzemmódban lenni?), akkor nem igazán jó. Megvan még a régi szépség, és lehet látni a jót a multikulturalitásban is, ha valaki nagyon azt keresi. Mert tényleg fantasztikusak London indiai éttermei, és szórakoztató is tud lenni a megapolisz kavalkádja. A gazdasági, demográfiai, kulturális és politikai folyamatok viszont a kontinens nyugati felén rossz irányba vezetnek. A helyzet nem fog javulni, belátható ideig biztosan nem. |m|